T'Vertoig
Der Zeeuſcher Nymphen, aende onverwinnelicke Naſſauſche Helden, voirſtanderen der Nederlandſche vrijheyd, ende Vaderen des Vaderlands.

Fiſtula dulce canit, volucrem DVM deCIpIt.

H. Hondius fecit et ex.
GVILLIELMV. D.G. PRIN.
AVRAICÆ. COMES NASSOVIVS.
BELGIC. PROVIN. VNI. GVBERNAT.

Leest wel

Den spaenschen tirant / gaet mijn terherten seer,
Ick wilse helpen niet / nimmermeer,
Want daer gedoot zijn, end' wt eert.
Vroume vrouwe, dochters / lieff en weert,
Door tyrant ghewelt / sijt daerom moet.
Den vroumen slach, t'onnooselt bloet,
Ghewroken zijn, als Godt den tijt.
Der wrake schijndt, sonder respijt,
Dit salmen dan eerst sien, tis claer.
Als die spaengiaerden, sullen daer,
Verliessen al hun groot, gemoet, ghewelt.
Ooc menich vorst / en vroume helt,
Om tlants vrijdom / spaert geenen goet.
Sijt ghedachtich den Prince Mauric, vroet,
En strijt met hem, vroumelijck aen.
V. vrijdom behouden / en tobijstelt niet aen,
Inde Nederlanden / vereenich Prouintie zoet.

Viue Nassau.

Libertas vidit
Concordia approbabit,
Zelandia signauit,

Et unusquisque Ciuium, sanguine confirmabit

Wat baed keerss oft [spectacles] die niet sien wil

D'Heer Montigny (*hoewel in Ambassade*)
En de Marquis van Bergen, *weten't wel:*
Als die t'geprouft hebben tot harer schade,
En met t'verlies van Kovel, Kap, en Vel.

Al zijnder schoon die door *Mercuri* fluyten
Als d'honderd-oog in slaep schier zijn gewiegt:
Elc sie voir sick, laet ons t'gesicht niet sluyten,
Hy sluymert niet die yeder een bedriecht.

Sy weten niet hoe diere de vrijheden
Hunn' Vaders staen, t'is, t'is vergeten al
Wat den bloed-hond **Duc D'Alb'** in alle steden
Heeft uytgericht, t'onser ruyn' en val.

T'heeft wel genoeg, Ia veel te veel gebleken,
T'welck nog ter tijt **Haerlem** beclagen mag
En gy **Zutphen** meucht wel met zijn gerekent,
En **Naerden** ooc wel teekenen den dag.

O oude deucht! ô oud'heerlicke daden!
O vromigheyd! ô Nederlandsche eer!
Wie heeft? wie heeft u Liberteyt verraden,
En uwe trouw dus lang gevioleert?

Waer zijnder nu die met huns Vaders erven,
Haer' vromicheyd oic hebben aengeveirt?
Waer zijnder nu, die, als hun Vaders, sterven
Voir s'Lands welvaert, ontsiende vier noch sweirt?

Niet een van ons, niet een worter gevonden,
Die s'Lands voirspoed van herten heeft gesocht:
Of tot den bloe en zijn noch versch zijn wonden,
En zijn Erffdeel tot stof en roock gebrocht.

Niet

Niet een van ons off hy en heeft verstooten,
Veriaecht, vervolgt, off verargwaent geweest:
Als water snoo heeftmen sijn bloed vergoeten,
En min geacht dan een onreed'lic beest.

Hoe komt het dan dat wy soo haest vergeten
S'Tyrans gareel, zijn' trotz, sijn hooge moed?
Hoe komt het dan dat wy gelijc beseten,
Hun doen geloif die dorsten naer ons bloed?

Hoe komt het dan dat wy meer dan twee Iaren
Dees Basilisq in onsen boesem voen?
Off willen wy met God den Duyvel paren,
En wederom aentrecken d'oude schoen?

Diens Tyrans soon die niet en heeft gesparet
Sijn egtgeselnd, zijn eygend ingewand?
Die Nero die soo wreed'lic heeft beswaret
T'Portugaels Rijck, en T'Arragonsche Land.

Die Phalaris die d'uytheemsche Indianen
Met duysenden soo deirlic heeft vermoord?
Die haer erffdeel zyn' Heydensche Maranen
Heeft uytgedeelt, en d'eygenaers verstoort.

Die Busyris wiens scepter wy verlaten,
Wiens regiment wy soo hebben veracht?
Wiens Tyranny, wiens bloedige placaten,
Met groot oneer te schande zijn gebracht?

Die Roboam dien wy hebben versteken,
In welckers throon een ander heeft gericht?
Wiens wapenen wy hebben aff doen breken,
En s'Alencons in hare plaetz gesticht?

Die

Die **Attala** ſal die zijn leet vergeten,
Sal die bloed-hond uytſchudden zijn natuur?
Sal die zijn trots en ongodlic vermeten
Niet ſtellen voirt ter rechter tijd en uur?

Sal die zijn moed en thoiren t'onſwaerds ſtillen,
En ongeſtraft d'injurij laten gaen?
Neen, Neen, ſiet toe, t'zijn ongehoirde grillen,
Op s'Tyrans eet en woirden vaſt te ſtaen.

Men heeft noyt trouw by een Tyran gevonden,
Hy hield noyt woird dan om proffyt en baet:
Den eedt mag zijn gebroken en geſconden,
(Neemt dit ter hert) *om Heerſchappy en ſtaet.*

En ons gebeur die **t'Babyloinſche** teeken
En **s'Anti-Chriſts** livrey gedregen heeft:
Hoe? ſoud hy niet ſijn' oude ſeeren wreken?
O drouve ſtaet waermen in vreeſe leeft!

Dit ſy gemerct, *men heeft tot geener ſtonden,*
Nog Policy, nog Republycq gekent,
Die met haer Hooft oyt heeft gemaect verbonden,
Of ſy en wierd bedrogen en geſchent.

Die, die zijn wijs, en weynig ſal hun deeren,
Die met voirſicht d'exemp'len gade ſlaen:
Met ſcha en ſchand moeten alſulke leeren,
Die onbedagt op eygen wijſheyd ſtaen.

Laet ons daeromm' hier met gewapent blijven,
Als tegen-ghift, dit vaſt nemende voir:
S'Tyrans loc-aes geduyri'g te verdrijven,
En t'geener tijd zijn woirden doen gehoir.

B Laet

Laet d'oude trouw, laet d'oude vroomheyd blijken,
Die t'onser schand te lang heeft gecesseert:
Laet ons rondsom purgeren onse rijken
Van't stinkend' aes t'welc ons hert infecteert.

T'is meer dan tijd dat wy den vaeck verdrijven,
T'is meer dan tijd dat wy uyt d'oogen sien:
T'is meer dan tijd willen wy niet verstijven,
Dat wy tot God uyt ganscher herten vlien.

Op hem alleen moeten wy ons vertrouwen,
Hy ist die ons bewaren moet in nood:
Hy kan alleen ons helpen uyt benouwen,
En als hy wil verlossen vande dood.

Hy ist alleen die ons in druck en lijden
Ontbinden moet, daer's geen noothelper meer:
Hy is de Heer die van voirleden tijden,
Sijn volc verquict, en nog hoed even zeer.

Zijn' macht is nu soo groot als oyt te voren,
Sijn goedigheyd, sijn gunst, en sijn' genaed:
Hy ist die oyt en oyt zyn' uytvercoren
In tegenspoed geduirig gade slaet.

Hy heeft wel eer de Roode Meyrsche baren
In twee geklieft doir zyns hands sterke macht,
En Israel droigsvoeds zonder beswaren
Daer doir geleyd, en Pharao versmacht.

Heeft hy ooc niet nu seer onlangx geleden,
Den Zee-Pyraet in d'Ocean geveld?
En zyn Gemeynt Christi seer lieve leden,
Tot Sauls spijt, in vryigheyd gestelt?

Heeft

Heeft hy ooc niet hoip boven hoip gegeven,
En eenen weg daer geen en was bereyd?
Ist niet de Heer die den Tyran verdreven,
En by Nieupoort ter neder heeft geleyd?

Daer was geen hoip wy waren gantsch besloten,
Rondsom beset, end' allesins gestud:
Maer God de Heer heeft zyne gunstgenoten
In hare nood genadelic beschud.

Hy heeft een schric op t'Babels heyr gesonden,
En doir het sweird veel duysten uytgeroyt:
Die van het sweird nog waren onverslonden,
Heeft hy als kaf en stoppelen verstroyt.

T'is tegens hem dat de Tyrannen woeden,
T'is sijn gesalfd die sy maken te schand:
T'raeckt aen sijn eer; des sal hys' al uytroeden,
In zynes thoirns onblusschelicken brand.

Wy sijn't erfdeel en schapen zyner weyden,
Hy is ons' schilt, ons' borgt, ons' toeverlaet:
Hy sal ons nog op rechte paden leyden,
Als een trouw God op wien ons' hope staet.

De Heer sal nog de hand den zynen bieden,
En nemen aen in sijn behoed en scherm:
En hare saeck tegens de valsche lieden,
Voeren t'en eynd' doir zynen stercken erm.

Hy heeft, hy heeft in veel swaerder dangieren
Dan dese zijn, als nog, ons by gestaen:
Hy sal zijn werck wel voirtz t'en eynde stieren,
En sijn Gemeent verlaten nog ofgaen.

Wy voeren t'sweird om Christi Iesu wille,
Hy sal ons' sterct, ons' ros, en wagen zijn:
In hem sijn wy getroost, gerust, en stille,
Want hy ons steeds verlost uyt alle pijn.

Daer sijnder meer by ons aen allen sijden,
Dan tegens ons, des wy gaer vreesen niet:
Met ons is God, met ons sal hy ooc strijden,
En t'Babelsch heyr vervolgen met verdriet.

De Heere leeft die ons nog sal bewaren,
De Herder waect die ons nog hoeden sal:
Hy sal zijn kerck om zynent wille sparen,
En onsen voet bevrijden voir den val.

Op dese hoip en op dit vast vertrouwen,
Ontsien wy nietz, nog hoogheyd nog geweld:
De Heer is God, op hem ist dat wy bouwen,
Op hem alleen hebben wy t'hert gestelt.

Dit's fondament ô Nassovische Helden,
Op t'welke wy vast blijven gefondeert:
Die hier op steunt, sal nummermrer, of selden,
In d'hoogste nood eens worden geturbeert.

Laet wederomm' van uwen't wegen blijken,
Uw' vromigheyd, uw' onverzaecht gemoed:
Wy sullen u in geen gevaer afwijken,
Maer blyven by in alle tegenspoed.

En met eendracht d'onstuyme zee doirsnijden,
Ia van het Oost in't Westen slapen gaen:
En den Tyran, als Scipio/ bestrijden
In zijn Lans-douw, en daer ons' tenten slaen.

T'is

T'is veer het beſt dat ſoorloegs donderſlagen
Op zijnen kop voirtz worden omgekeert:
T'is veer het beſt dat hy ſelfs leere dragen
Dien fellen gloed die alle ding verteert.

T'is veer het beſt dat onſ Trompetten klijnken,
Dat t'veldgeſchrey in zijn land ſy gehoord:
T'is veer het beſt dat onſe wapens blijnken
In zijn geſigt, en zyner ſteden poort.

Daer zijnder nog, die met u goed en leven
Tot aller ſtond te wagen zijn bereyd:
In geen dangier ſullen zy u begeven,
Maer met haer dood betuygen trouwigheyd.

Daer zijnder nog, die naer huns Vaders plegen,
Den rechten wech ſteeds hebben ingegaen:
Die Baalim en Baals valſche wegen
Nog roeden uyt, en tegens willen ſtaen.

Daer zijnder nog, die niet en zijn geſtreken
Met den Magneet, nog met t'Peruyſche ſop:
Die den hoogmoed der Specken willen breken,
En den Maraen vermurſelen den kop.

Ia alſt pas geeſt ſelfs ſullen de Iongvrouwen
Niet geven min, dan eertijds wel gemoed
Hebben gedaen de Romaniſche vrouwen,
Tot s'Lands behoef, Iuweelen, ſchat, en goet.

Goed rond, goed Zeeuſch, wy willen hier op ſterven,
Ditz ons opſet, gy Vorſten van Naſſau/
T'ſy goed, t'ſy quaed, wy zullen met u erven,
Gemeene vreucht ende gemeene rouw.

Onſ

Onſ' ſtierman waeckt, hy ſal ons niet verlaten,
Al helt het ſchip, t'en gaet te gronde niet:
Naer groot onweer ſal hy haeſt t'onſer baten,
Doir zijn genaed ons helpen uyt verdriet.

En oft ſchoon waer dat hy om onſe ſonden
Ons ſtraffen wild, en jagen vande hand:
Nog ſullen wy ſijn' goedigheyd vermonden,
En ſijnen naem alſins maken bekand.

Maer tot Adieu, als Numantijnſche Helden,
Sullen wy eerſt Vulcano offer doen:
En voir t'verlies van Huyſen, Steden, Velden,
Den Rooden Haen vereeren met onſ' goen.

En du ſalſt ooc Neptune God der baren,
Met Aeolo weſen met-erſgenaem:
Doe dan u beſt met alle dijn heyrſcharen,
En laet onſ' gunſt dy weſen aengenaem.

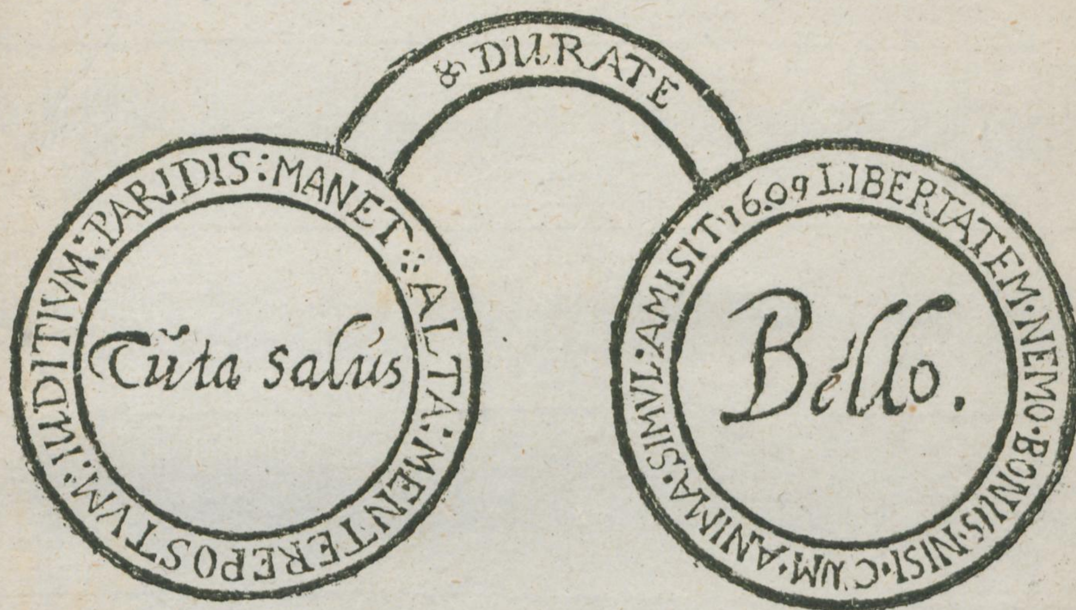
Dan willen wy ter Zee met houte peirden
Uyt ons erfdeel, als Teucer/ rijden gaen:
En wie dan wil met ons de reyſ' aenveirden,
In Gods geley, dien willen wy byſtaen.

Duce Chriſto, Comite cauſa.

Pourtraict d'el Noble et Vailliant Seig.ʳ Henry Frederic.
filz du Serenissime Guilliame Prince d'Oramge et Conte
de Nassaw etc, et Frere du Grand et victorieux
Prince MAURICE;
Henricus Hondius delineavit et exc, Cum privil. 1608.

Siet Open.

& DURATE
PARIDIS : MANET :: ALTA : MENTE REPOSTUM : IUDITIUM :
Tuta salus
1609 LIBERTATEM · NEMO · BONIS · NISI · CUM · ANIMA · SIMUL · AMISIT ·
Bello.
Vive Nassau

